

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 1 Kr.
Pol leta 2 „
Četrt leta 3 „

Pri oznanilih in tiskanih „staničah“ se plačuje za navadno tiskopisno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tiskarni v gosposki ulici, blizu treh kranj. na starem trgu in v mestni ulici.

Dopis naj se blagovoljno pošilja v uredništvo „Soče“ v Gorici v Hilarijanski tiskarni, naročnina pa v opravištvu „Soče“ Via della Croce št. 4. II.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delatcem in drugim nepremožnim se naročnina znižuje, ako se oglase pri opravištvu.

Kako pa je naše narodno gospodarstvo?

Z DUNAJA, (Izy, dop.)

Vsak dober gospodar ima narediti v gotovih obrokah račun, kako je njegovo gmotno stanje. Pregledati ima, v katerem obziru in koliko je imel morda škode, in kake so bili nje vzroki; premisliti ima pri tem, kaj je bil sam zakrivil, koliko in kaj zunanji, recimo naravni vpljivi ali vzroki, da se njegove nade niso izpolnile; preudarjati ima pomočnike, s katerimi bi se mu stanje moglo s časom izboljšati. Če pa sprevidi dobiček, pridobljen po sedanjem umnem gospodarstvu, ima se zopet vprašati, kako si ga bode najbolje ohranil za vselej, ali kako ga bode vsaj najbolje porabil za sebe in vse svoje, — posebno pa, kako mu bode mogoče, si take razmere ustanoviti, po katerih bode imel vsak njegov prihodnji račun zopet tako prijazno lice. Tako bilanco ima sestaviti vsako leto, če noče priti v nevarnost, da ga smatrajo sosedi lakomiselnega posestnika, ki v svoji verni udanosti pusti skrbeti in vladati Vsegamogočnega, kakor mu je drago, boječ se, da bi ga razdražil s svojo samoglavno predrznostjo, če bi hotel tudi sam z lastnimi močmi vplivati na to, da bi napredovalo njegovo gospodarstvo.

Takega si mislim uže gospodarja, ki ima majhno posestvo, katero oskrbuje po svoji najboljši vesti, da ne postane berač, sosedom morda celo v brezsrčni posmeh, sebi samemu pa v sramoto in škodo, ki se ne pusti več tako lahko popraviti. Čim večje pa je gospodarstvo, čim širji je njega okrog, ki obsega morda osodo jako mnogih oseb, tem vestnejše gotovo treba postopiti. Tako večje gospodarstvo, v katerem imamo neštevilno faktorjev, se mi dozdeva narodno gospodarstvo, nikakor ono, ki se zares nahaja med večino dražin v narodu, ampak — da se precej razumemo — gospodarstvo, ki se narodu priporoča od njegovih voditeljev kot vzor njegovega upolnega razvitka in sreče, ki se mu predstavlja kot sijajni cilj, kterega ima vsekor doseči, ako se hoče srečnega čutiti in tudi — kaj veljati.

Če se ozremo na gospodarstvo našega naroda, zares, nekeko težko me zadene pogled, in sam Bog daj, da ne vidim dobro, da se matim, da je vse to samo jutranja megla, ki mi zakriva cvetje narodnega razvitka in napredka, megla, ki uže zdaj ne zakriva cvetja samega bistrejšim očem, ki se pa mora naposled tudi celo kratkovidnim popolnoma razkaditi, ko zasvetijo solnični žarki. Dozdeva se mi, da nahajam v našem gmotnem narodnem gospodarstvu najostrejšo revščino, ki se ne pusti prekrivati, dasi se naša javna glasila posebno ne pečajo z njo. Vzemite da, dragi moji, uradne liste v roke, in prepičate se sami, koliko eksekutivnih dražb je posebno med Slovenci razjavljenih, dražb zavoljo vsot, ki so gotovo neznatne, ki torej tembolj kažejo, kakó so s sebi našega naroda uže oslabei in oprhneli, ker našim posestnikom ni več mogoče zaradi takih malenkostij se ogniti eksekutivni dražbi. Posebno ti, brat iz Kranjske pokrajine, ki si gotovo povsod zraven, če gre za kako narodno stvar, vzami vsaj enkrat uradno Laibaherico v roke; stovica njene vsebine se ti prikaže kot žalosten dokaz najslabšega gospodarstva tvojih ožih bratov, katerim se žuga, da imajo zaradi par bornih krajcarjev zapustiti svoje lastno ognjišče ter se izročiti tujstvu nemili sodi. In kaj pa delajo pri takih razmerah narodni voditelji, katerih vid vendar mora dalje segeti, katerim vsebina Laibaherice in drugih uradnih listov ne more biti neznana? Priznavam jim radovoljno, da jim ta list ni kaj posebno všeč, da tedaj malo marajo zanj; pa iz uradnega dela bi vendar spoznali pravo gmotno stanje svojega naroda.

Uže predlansko leto se je začelo vprašanja reševati, kako bi se narodnim posestnikom moglo pomagati v začasni denarni stiski. To gibanje je rastlo in cvelo in bi imelo roditi lansko leto lep sad, namreč v istini pomoč, če bi je bilo ob priliki treba posestniku. Pa kar naenkrat je vse utihnilo. Tisti gospod z Notranjskega, ki je imel takrat najblaže čute za revco svojih sosedov in rojakov in jih

gotovo tudi še danes ima, ki se je trudil in napejal, da bi se sklical s hodi še več veljavni mož; kajti njemu samemu je bilo, kakor je razvidno, breme pretežko, on je v tej zadevi zamolknil. Kaj je pa bilo vsemu temu vzrok? Je li se gmotno stanje našega naroda, skoro bi rekel, skozi noč tako poboljšalo, da ni treba takih prizadetev več? To se mi ne dozdeva nikakor verjetno, in kder koli sem vprašal kterega kmetiča, povsod se mi je potrdila stara, deloma še ostrejša reva, ker pretetlo leto sploh ni bila letina uže'na. In vendar vse molči. Naš narod se dela bogatega, kakor da bi bil Krezov dedič. Vzani da, dragi bratec, kateri si bode slovenski časopis v roke, v vsakem najdeš račun kake velike narodne srečnosti ali pa dolgo naznanilo kake ljudske veselice, h kterej vabijo najvpljivnejše osebe našega naroda; obečujete se raznovrsti Pzabave, katerih je res od vseh strani tlačnemu človeku privoščiti, da vsaj za nekatere trenutke pozabi svoje muke, — vendar pri vseh teh oznanilih se najde od zudej v cvetice najsladkejših vonjav, v cvetice narodnosti, zavito konjsko kopito: „prinesi zadnji groš seboj, da se porabi v narodno nameno“. Da s kratka povem, kar vidim: Sicer jako prebujeno, pa majhno, silno revno ljudstvo, tlačeno po vsestranskih nezdolah ima položiti zadnji vinar, brez razločka, je li še njegov ali uže izposojen, na narodnostni oltar, nikakor morda za to, da bi se narodu v gmotnem ali duševnem obziru pomagalo, ampak samo, da bi se neprilicnost odstranila, da ima nemški kazino v slovenski metropoli lepše poslopje, nego čitalnica. Tako hočejo najvpljivnejši vodje slovenskega naroda — se ve da še le po smrti previdnega in skrbljivega našega očeta, ki je imel za revo našega ljudstva boljše oči — tako se mora zgoditi, in če se drzne kdo še trko rahlo ugovarjati, ta je uže narodni izdajalec. Če bi kdo trdil, da bi morda manjša vsota kakor sto tisoči za narodno poslopje tudi zadostovala za zdanje razmere slovenskega naroda, ali da bi se ta denar tako ne naberačeval s kleščami, kakor se v istini godi, ampak da bi se vsaj večji del cele vsote spečal po delnicah in potem, ko se je uže ta denar nabral, da bi se še le v dopolnitev nabiral prostovoljni doneski, imenovali bi ga najmanje kratkovidnega sanjarja.

Pa — morda je duševni položaj boljši? Kako pa je s šolami? Res je, da smo dobili nekoliko slovenskih srednjih šol, pa te še le imamo krepčati in utrjevati, da nam ne pojdejo po vodi, kakor slovenske paralele na realki v Ljubljani in slov. razredi v Kranji l. 1874. Med tem se nam pa širijo nemški e ljudske šole na naših tleh po pomočkih, katerim se mi težko ali sploh ne moremo ustavljati. Nemški „Schulverein“ rabi za ta namen novce; raj jih sploh nimamo, in če jih kaj z najostrejšimi narodnimi kleščami nabere, zidamo si krasno palačo.

Kako je pa z našim šolskim narastajem, kako je kaj z našo mladino, na katero stavi celi narod ves svoj up, da se mu bode popolnoma izjasnila bodočnost? Morda bode kdo trdil: izvrstno; saj si je zavodna, da teče v njej slovenska kri, česar ne bode nikdar pozabila. Istina; prebujena je, kakor sploh celi narod; pa, gospoda, od samega zraku in narodnega prepričanja se ne dá živeti; treba je še tudi kruha, za kar se pri naši mladini prav malo, skoro bi rekel, prav nič ne skrbi. Koliko nadarjenih sinov našega naroda ni doseglo svojega namena, ker jim je življe zmanjkalo na vseučiliščih! Samo zarezec kruha — saj so zadovoljni in revščini privajeni — in pomagano bi jim bilo. Pa ni ga bilo; sila kola lomí, razgubili so se po različnih potih in zdaj morda služijo med tujimi narodi, oskrbujejo morda posle, katerim bi bili tudi brez viših študij kos, ali pa bivajo med lastnim narodom in množje, gotovo proti svoji volji, ono vrsto ljudi, katerim pištvamo inteligentue brezslužbne reveže. Iz te vrste se tudi mnogokrat oglašujejo časnikom poročevalci, katerih besede so pogostoma merjene po osebnih razmerah. Da je taka, sem se prepričal uže iz marsiktere novice slovenskih časnikov, kakor tudi iz drugih prikaznij. Omeniti samo hočem, da se v našem sicer poštenem časnikarstvu kažejo tu pa tam vpljivi, ki nimajo nikakor pravice

v javnosti. Tudi se uže žalibog nahajajo med našim majhnim narodom prikazni, katerih se bode s časom treba bati. Pa nočem te točke dalje razvijati. Saj se uže iz tega, kar sem omenil, dovolj sprevidi, da imamo med nami veliko število inteligentnih ljudi, ki so vsi prišli na nezaželjena pota, samo ker se jim ni pomagalo o pravem času s kako malenkostjo. Takega naraščaja še imamo dandanašnji dovolj in še morda več nego poprej na visokih, pa tudi srednjih šolah. Idite tje in prepričajte se sami, ali imajo vsi slovenski dijaki vsak dan potrebne „suhega“ kruha; sprevideli boste, da bi se tam mnogokteri krajcar na tisučkrat boljše obresti utegnil naložiti, kakor če se za celi narod še tako sijajna palača vezida. Gotovo mu jo želim iz celega srca, bliščečo, kakor si jo zaslužijo neomahljivi narodni napori; pa želel bi mu tudi iz celega srca za vse to — potrebne denarja.

Jasno je torej, da naša revna mladina po šolah peša in hira, da se posestnikom od c. k. uradov prodajejo posestva, in njih lastniki so izganjajo s alio iz dosedanjih solišč; pri vsem tem se nam pa v našo največo sramoto začno širiti nemške ljudske šole v naši sredini, katerim bi se moglo samo z enakim slovenskim šolskim društvom v okoli priti; vendar zopet bi trebalo za to nekaj krajcarjev. Če bi se pa za vse te omenjene namene odzvel primeren del od velikega „narodnega dara“, h kteremu gotovo vsak rodoljub radostno pripomaga po svojih najboljših močeh, narodni dom bi se še zmerom lahko zidal. Ne zadobil bi morda več tolike krasote, kakor mu je po načrtu odločena, a zadostoval bi še vendar gotovo našim revnim razmeram in — pomagano bi bilo pri vsem tem tudi narodu v njegovi gmotni stiski.

Toliko v preudarek! Konečno še se mi po vsem tem, kar v novejših časih opazujem, zdi potrebno omeniti, da bi me veselilo, če bi se izražene skrbi odstranile po tehtnejših razlogih, kakor so moji. Cepec ne more stvari same predrugačiti, dasi je morda marsikomu neprijetna.

Iz deželnega zbora kranjskega.

V 5. seji se je sklenilo, da na slapenski šoli na Vipavskem poduk za ljudske učitelje v kmetijstvu še ostane, in se je v ta namen odločilo 400 gld. Kaitenegger je nasprotoval, češ, da poročilo o podučevanju ni ugodno; dr. Poklukar in Lavrenčič pa sta dotično prošnjo podpirala.

V 6. seji se prebere vladni dopis o tem, da si bo vlada prizadevala na vso moč, zemljiščno odveze zadeve na Kranjskem do konca l. 1884. v red spraviti.

K 7. seji je došlo mnogo izbornih povlašalcev, ker je na dnevnem redu poročilo sin. odseka o proračunu šolskega zaklada. Poročevalec dr. Schrey prebere poročilo, ki nasvetuje potrditev zneskov za več več šol, dišečih po nemškem „Schulvereinu“. G. posl. Klun dokaže s številkami, koliko ima dežela že več plačevati za stroške šolske, kar je nemčurska svojat na krmilu. Spodbijati njegovega govora ni mogel noben nasprotnik.

V specijalni debati se proti poročevalcu oglašuje najprej g. Svetec in graja postopauje dež. šolskega sveta, ki je v Maverlu dal osnovati nemško ljudsko šolo na pritisk nemškega „Schulvereina“. Dr. Schrey osorno odgovarja in zavrača g. Svetca na dež. predsednika. Ta pa pravi, da o teh razpravah je že govoril v stavljenu interpelaciji; on kot prvosednik dež. šols. sveta se mora zanj potegniti. Dež. šolski svet je svoj prvi sklep premenil, ker je prišla iz Maverla prošnja tamošnjih občanov za popolnem nemški poduk, katero prošnjo je podpiral tudi dež. odbor. Dež. šols. svet je ravnal po postavi, ker se ne more staršem odrekati pravica, določevati, kakó naj se njih otroci podučujejo. Ako pa kdo misli, da dež. šols. svet ni ravnal postavno, so zamore pritožiti pri ministertvu za uk, ali pa pri upravnem sodišči.

Na to je zlasti g. Navratil stvari pojašjeval in kaj krepko odgovarjal. O tem pa prih.

Dopisi.

Iz Gorice. V Gorici dobro čutijo, kedaj dohajajo tujci. Kakor nastavljajo ob sonjnih novo in staro blago, dobro in staro robo pod milo nebo, da si jo slovenski kmet ogleduje in se ve da vselej za „dobro“ in „fino“ kupuje, enako Goričani tujcem kar vsipajo prilike za razne zabave, če tudi nimajo še hotelov ali „kursalonov“ v velikem slogu. Kmalu pridejo iz blažene dežele „vandrovci“ z operami in operetami spoduje in vsake, samo ne previsoke vrste. Gledišče jim zdaj pridno popravljajo, potem ko po dunajskem požaru niso imeli zato nikake sile, dokler se je oglašala še kaka laška družba in družbica, ali kak laški ineniten gost moškega ali ženskega spola. Zdjaj ba vse dozidano in urejeno, ko prileté lastovke iz znane dežele. Pred dohodom slavnih igralcev in inenitnih igralc nas pa godci in pevci razveseljujejo, da se vse kadi. Prešlo soboto n. pa se je goriška ginnastica zabavljala, v nedeljo pa je aristokracija privrela v poslopje istega društva, da bi poslušalo dunajsko operno pevkinjo, to vendar v pravem pomenu slavnega imena, inenitno Wilt. Dohodki, katerih je moralo biti vsled polne dvorane povoljno, posvetijo se v dobre namene. Vse je bilo dobro, pravijo, samo to ni šlo nekterim v glavo, zakaj bi morali svoj obol donasati ravno v prostorišče, kjer se drugače bolj ogrevajo za kak Canticum dei cantici, nego pa za cvetice in vonjave, ki diše po avstrijskem duhu. Gospoda, ki dobrodelne veselice prireja, bi moralo vendar vedeti, da apriori sama svojim namenom škoduje, kedar sili občinstvo v kraje, katerih drugače ne pozna. Vsak se ne more abstrahirati in gledati samo na namen. Nu, pa saj hočemo samo zabave naštevati. V sredo so priredili veselico v mladem „dramatičnem in glasnem društvu“ tukajšnji Lahi tudi v dober namen, namreč za Tirolce Korošce in za „zgornjo Italijo.“ Drugače ne more biti tam, kjer smo v prijateljstvu z bližnjim Trstom, in katerega poslednjega mestni zbor ima na arcu bolj skrb za Benečane in Lombarde nego za Tirolce in Korošce. Zato pa je prišlo k tej zabavi tudi mnogo semitskega rodu obojega spola. Pa naj bo že, kakor more, jaz bi vendar svetoval, da bi n. pr. goriška čitalnica poslala svoje odborajke k zabavam tega društva, morda bi dobili tukaj snovi za študije, kakó bi prišlo tudi goriško slov. društvo tandem aliquando do kakega pevskega zbora in potrebne glasbe. Morda bi sprevideli gospodje, da bi morali tudi Slovenci dramatik med seboj v društvi bolje gojiti, nego doslej. Včeraj je imela umetnica Wilt zopet in sicer za se svoj koncert v dvorani „Concordia“; aristokracija jo je počastila v obilem številu, Wilt jo je pa se ve da s petjem prve vrste dovršenosti razveseljevala. Godli so tudi vojaki bande hrvaškega tukajšnjega polka. Občinstvo je sodilo, da se odlikujejo, i. da ta godba ne zaostane za ono nemškega polka, ki je odšel od tod na Salcburško.

Zdjaj pa naj reče kdo, da Gorica ne zna tujcev vabiti na zabave, katerih v enem tednu po 4, 5 urah, kedar hoče!

Pa ne menite, da so meščani goriški na vsako stran tako veseli. Sreča za nje, da več vidijo, nego premišljujejo; drugače bi veselic ne obiskavali. Dasi niso zaresni in odlični, vendar se tu pa tam le razjezijo nad deli in čini naših mestnih voditeljev. Pokopališče, so pred par leti dozidali novo in potrosili za nje okoli ali nad 150000 gl. Ali to je na takem kraju in v taki zemlji, kakor si slabše misliti ne moreš. Zemlja ilovnata, in voda se ne odteka!

Zlasti zdaj ob deževju se je pokazalo, da pokopališče bo treba popustiti. Pogrebci in drugi spričujejo, da truge v jamah kar plavajo. Ko bi imeli prostor, ponatisnili bi dopis iz trž. „Inparziale,“ in videli bi, kakó se Goričani hudujejo nad onimi zdravniki, ki so v zidanje pokopališča privolili na sedanjem mestu. Dopisnik se spomnja, kakó so ob svojem času slov. zdravnik dr. Al. Rojca sevražili in spodkopavali, ko je nasprotni stranki, skupini goriških zdravnikov, nasprotoval in prorokoval, kar se zdaj godi. Dr. Rojec je videl nevarnost tudi v zdravstvenem oziru za Gorico in je vse takrat razložil in dokazal; ali ostal je osamljen, in zdaj ima zase povoljno, za mesto pa žalostno zadoščenje! Prašanje o pokopališču postaja v Gorici akutno, in mi se nikakor ne vjemamo z „Eco del Litorale“, ki hoče nekako po krivici stvar kot nevarno prekrivati. Ljudstvo govori, ker govoré dejanstvene razmere, in proti temu ni molčanja!

Goriški pohajaj.

V Ljubljani, 18. okt. Dopolnilna volitev državne poslanca za mesto Ljubljano po odstopu g. viteza Schneida je razpisana za 9. dan novembra. Časa za agitacijo je tedaj jedva tri tedne, a vendar dosta, ako stori vsak narodnjak svojo dolžnost v svojem krogu. Akoravno še ni oficijalno objavljeno ime narodnega kandidata, vendar se čuje enoglasno, da je namenjen za izpraševano mesto g. Peter Graselli, župan ljubljanski in predsednik Matice slovenske. On ima pa tudi med tukajšnjimi volilci največ veljave in zaupanja in celo pri političnih nasprotnikih še največ spoštovanja in priznanja. Mi tedaj imamo vroča in

v njem smo vsi edini. Kterega kandidata bodo pa naši fakcijozisti postavili, danes še sami ne vedo; potrebujejo samo enega, imajo jih pa mnogo, zato so v ne mali zadregi zavoljo te volitve. Eni se jim kar sami ponujajo, ali nemškutarski volilci jih ne marajo; drugi, ktere bi oni radi imeli, se pa branijo prevzeti fakcijozen mandat. To je križ! Nemškutarske kandidate lahko ločimo v dve vrsti: v vsiljive in v posiljene. V prvi so med drugimi velikaši dvomljivega pomena: Dežman, dr. Schaffer, dr. Schrey — v drugi pa: Grčar, deželne sodnije predsednik in predlanski iz Ljubljane na Dunaj odpravljeni finančni prokurator dr. Kaltenegger, tretjega molčijaca iz jutrove dežele pa še iščejo po uradih. Naj se uže odločijo naši fakcijozisti, za ktere ga koli hočejo, toliko je gotovo, da njih vlade v Ljubljani je konec, in nobeno ime jim ne bo dalo zmage 9. novembra. Volilna borba tisti dan sicer ne bo ravno lahka, ker nasprotniki bodo napeli vse moči in uporabili vse zvijače, da bi zmagali še enkrat, zlasti sedaj, ko je zadnja volitev brez petakarjev; pri prihodajih splošnih volitvah, ko se ti pritisnejo, nemškutarija tako nima več „upa zmage“. Zato je treba posebno sedaj železne discipline, vsakdo mora storiti svojo dolžnost, in nikdor se ne sme zanašati na druge. St.

Iz Istre, 8. okt. Istra je že tako razupita, da vsakrat, kedar hočem izgovoriti ali zapisati njeno ime, mi nehoté uteče priraščen jej pridevnik — tužna. A „vremena“ so se jela tudi tužnemu Istranu, vsaj v nekih obzirih, jasni. Posebno severni Istrani - Slovenci so se začeli na narodu in polji lepo vzbujati. Da se oni zavedajo svoje narodnosti, da nočejo biti več „podloga tujčevi peti“, so sijajno pokazali oni mesec svojemu preljubljenemu vladarju, katerega so od blizu in daleč privreli pozdravit. Istrski Slovenci so res posnemali goriške Slove ce ter tudi oni rešili slovensko čast, a njih predstoj. — c. kr. okr. glavarji in župani niso bili jednaki. Prvi namreč niso posnemali tolminskega, goriškega in sežanskega glavarja, marveč so še sami ljudstvu ukazovali, naj svojega vladarja le po svoje, slovensko z „živio“ pozdravljajo; drugi — župani — pa niso hoteli posnemati, ker niso imela nikakega ukaza, ali kaj jednega od zgorej, nekih županov slov. trgov na Goriškem, marveč so, kakor župan deskelski, solkanski itd., pozdravljali ter ogovarjali presv. cesarja v maternem, v slovenskem jeziku! Vidite, da v tem obziru Istra ni več tužna, ter bi vrle Istrane morali drugi posnemati. Ako pojde tako naprej, bode Istran mnogokaterim Slovincem v zgled. V to pa Bog pomozil in sreča junaška!

Na Dunaji, 9. okt. Slovansko pevsko društvo pevcem slovanskim na Dunaji in prijateljem slovanskega petja v obče!

Zpjev a k vlasti láska
vseh Slovanův páska!

Slovansko pevsko društvo na Dunaji prične 1. oktobra 1882 dvaindvajseto leto svojega neutrudljivega delovanja.

Zvesto svojemu načelu, biti skrbnim varuhom i gojiteljem slovanskemu petju in naravnim razširjateljem vzvišene ideje vzajemnosti slovanske v metropoli avstrijskega cesarstva, doseglo je slovansko pevsko društvo v takó popolni meri, da se je uže v prvi dobi plodne svoje delavnosti odlikovalo med najboljšimi pevskimi društvi na Dunaji, in da je daleč proslulo zaradi redke pristnosti ter umetniške popolnosti javnih svojih produkcij. Jasen dokaz temu so neštevilne slavnosti, koncerti in zabave našega društva, ki so zmirej priljubljene bile, kakor to pričajo lepa poročila, vsesplošna priljubljenost, kakor tudi to, da še cela vrsta umetnikov svetovne slave, kakor so Leteticki, Dawson, Dreischock, Lamb, Broisky itd. pridružila se je sodelovanjem pri društvenih koncertih. Slovansko pevsko društvo pa ima v svojej bogati zgodovini zaznamovane sijajne triumfe in lepo slavo, ki si jo je priborilo pri raznoterih pevskih slavnostih, kakor v Pragi, Bernu, Prerovi itd. Takó postalo je to društvo nekakov vzor vsem slovanskim pevskim društvom vesoljnega slovanskega sveta! Narodna pesem bila je od nekđaj mogočni navoz celemu narodnemu životu; tem mogočnejše naj se tedaj glasi slovanska pesem na Dunaji, budeč srca k činom blagotnim. Podpisani odbor obrača se k Vam, slovanski pevci in prijatelji petja slovanskega, ki se Vas veliko številu nahaja na Dunaji v krogu uradnikov, učiteljev, dijakov, glasbenikov, trgovcev in obrtnikov, iskreno vabeč, da pristopite kot sodelujoči člani, ter da takó pomorete krepkemu razvoju in povzdigi slovanskega petja, kakor tudi, da gojite kot podpirajoči člani in utemeljitelji posebno skrbnost za daljnje vzdrževanje in razširjenje plemenitih načel našega društva.

Kdor je na Dunaji svesten Slovan, stori naj svojo domorodno dolžnost, ker za težavne in vzvišene cilje je le v združenih močeh zagotovljen sijajen vpeh. Zaori torej v bodoči dobi znovic stoteri glas vernih slovanskih src na Dunaji, da se v bodoče razcveta in razširja staroslavna naše društvo! Na zdravje!

Odbor slovanskega pevskega društva,

O p o m b a: Pevske vaje so vsak petek ob 7. uri zvečer, I. Salvatorgasse 12, kjer se tudi prijavljajo člani. Društveni urad nahaja se I. Bräunerstrasse 6, v 2. em nadstropji pri predsedniku jur. dru. Jan Lenoch-u, dvornem in sodnijskem odvetniku, pri katerem se more poizvedeti po natančnejše.

Politični pregled.

K delegacijama, ki začnejo 25. t. m. v Budapešti, odidejo tudi slov. delegati; goriški, dr. Jos. Tonkli že 21. t. m. Drž. zbor prične novo sesijo 25. nov.

V koroškem dež. zboru se je krepko potegnil slavni posl. Einspieler za koroške Slovence ter povdarjal, kakó se jim krivice godé, posebno v šolah in uradih. Nemčurje je to hudo spekló, ker jih že jezi, da se ondi sploh še o Slovencih govori. Tajili so vse krivice in se izgovarjali na slov. odpadnike in izdajalce. Odgovorilo se je Einspielerju celó, da vlada mir na Koroškem, se ve da mir, ki vlada med gospodovalci in služabniki. Pa prih. več o tem.

Fzm bar. Jos. Maroičić di Madonna di Monte, ki nedavno šel v pokoj kot prejšnji vojaški načelnik dunajski, je umrl vtorek popoldne, 70 let star. Ta general, ki se je v vojski zlasti 1848 odlikoval in je dobil vsled tega viteški red Marije Terezije, ta veliki vojščak stare korenine in sole, je bil pri ljudstvu zarad odkritosti in priprostosti silno priljubljen. Cesar ga je imel jako rad in ga je prašal vselej za svet v imenitnih vojaških zadevah.

Rusom ni po volji, da si Angleži svojijo meni nič tebi nič Egipet. Zahtevajo torej Rusi Carigrad in Dardanele za prosto gibanje svojemu kupčijstvu iz Črnega v Egejsko morje. Sploh pa se Rusi pripravljajo na večji boj, ker silno utrjujejo mejo proti Nemčiji in Avstriji: Kijev bo kmalu silna trdnjava. Car se je preselil v Gačino.

Nemci kupujejo v Poznauskem zemljišča in graščine po vsaki ceni in tako krčijo slovanskim Poljakom starodavna tla. Poljaci so vsled tega čedalje huje razburjeni in obračajo svoje oči v Rusijo, pa tudi v Avstrijo, iskajoč pomoči.

Švicarski liberalci so odpravili smrtno kazen. Sedaj jo tirja skoraj ves narod, ker z zločinci drugače ni prestati.

Srbski kralj Milan je došel v Ruščuk. Bolgarski knez, ministri in ljudstvo ga je sijajno sprejelo. Naškokf ga je pozdravil v imenu naroda želeč, naj bi se Jugoslavlani združili. Ta pozdrav je storil velik vtis.

V Egiptu pozvala je vojaška sodba Arabi-pašo, naj se zagovarja zavoljo punta. Arabi se pa dobro brani. Pravi, da je vse storil na povelje vice-kraljevo. Ta ovadba pa vice-kralju ni po volji in je dal Arabi-pašo v jeci hudo pretepsti. Vsled tega hočejo Angleži nesrečneža pred svojo sodbo pozvati in ga v Ciper poslati v pregnanstvo. Egiptovski vice-kralj pa nabira novo vojsko iz samih prostovoljcev. Nabrati jih hoče 10.000 mož.

Domače stvari.

Grof France Coronini bil je te dni na Dunaji, kjer je zborovala centralna komisija za uravnavo zemljišcnega davka. Na njegov predlog je komisija sprejela od njega predloženo resolucijo, vsled katere bo predlagala vladi, da se doseže vsaj znižanje davkov na Krasu in drugod, kjer se po enaki poti zemljišča pogozdujejo.

Povdarjal je tudi grof Coronini, da so tarife za zemljišča naše pokrajine previsoke in predlagal, da bi se tudi tu kaj zljajšalo. Na njegov predlog so se odločili čisti dohodki: 1.) za Gorico 39.914 gl., 2.) za okolico goriško 460.374 gl., 3.) za Gradišča 748.965 gl., skupno 1.572.321 glid.

G. Ivan Mercina, izprašan meščanski učitelj in ud c. kr. goriške izpraševalne komisije za ljudske in meščanske šole, postal je stalni učitelj na c. kr. deški vadnici v Gorici.

V Egipet je odšlo prešli teden iz Gorice in okolice bizu 200 oseb, ki vstopijo v nove ustanovljeno tamošnjo žendarmenjo.

G. dr. Ios. Tonkli, drž. naš poslanec, se odpele dne 21. t. m. k delegacijama v Budapešto v Gorici ga bo nadomestoval za odvetniške zadeve njegov brat g. dr. Nik. Tonkli, kateri bo tudi redno dohajal, kakor doslej, vsako soboto v Tomin.

Goriški „Eco“ je bil v nedeljo zopet zasežen.

Porotna sodnija se zopet prične v Gorici 4. dec. t. l.

Popravek. Tudi g. Peter Laščak, strojar v Gorici, ni dobil bronaste, kakor je bilo poročano, ampak srebrno svetinjo na tržaški razstavi.

Naše pošte. Vpr. Koliko časa rabi pismo iz Kanala do Boveca? Odg. Dvajset dnij. Vpr. Kako to? Odg. Evo dokaz! Pismo bilo je oddano na c. k. pošti v Kanalu 16. sept. Šlo je v Gorico, Trst, na Tirolsko, zopet nazaj v Trst, bilo je še na dveh družih c. k. poštah, priromalo je zopet na južno Tirolsko, in tukaj se le so razumeli pošteni lepo in razločno pisan slovenski napis, da je Bovec „im Küstenlande“, in tako je pismo srečno prišlo 5. oktobra v Bovec. Ne skrbi li res sl. c. k. pošta v hitro postrežbo slovenskega ljudstva? Gospod urednik! Da se o tem prepričate, priložim Vam omenjeni zavitek, ki nima nič manj, ko 10 poštnih pečatov. Škoda da je prepozno, sicer bi poslal to kovertu na tržaško razstavo, mislim, da bi si jo obiskovalci ogledovali, kakor ono listnico v hrvaškem paviljonu s toliko tisoč besedami. Z.

Fizika, katero je spisal in založil g. prof. Jakob Čebular, se dobiva na prodaj tudi pri g. Juštu Vugi, odpravniku „Soče“ v Gorici Via Itabatta št. 20. I. nadstr. Djakom se prodaje knjiga po nekoliko znižani ceni.

„Šola“, glasilo Goriških učiteljev je izšla v 2. zvezku III. letnika, in so v tem ti sestavki: Vodnik kot učitelj — Pismeno soštevanje celih števil (koniec) — Opazke iz šole — Obraz iz učiteljskega življenja — O šolskem birokratizmu — in šolski ogled.

Na sirarski razstavi v Trstu je dobil g. Ig. Kovačič pri sv. Luciji (na Mostu) za namizno surovo maslo (Tafelbutter) zlato svetinjo, g. M. Jonko iz Boveca za sir pa srebrno svetinjo.

„Novice“ v poslednji št. imajo iz Gorice pomemben dopis, ki slovenske veljake na Goriškem opozarja na prihodnje deželnozbornske volitve in na nevarnost, ki goriškim Slovincem preti v pogledu na te volitve.

Žalostna statistika. Sprejemni izpit za I. gimn. razred je letos v Gorici napravilo 52 Slovencev in 29 Lahov; padlo je 19 Slovencev in 16 Lahov. Tudi en Nemec je bil padel, pa je po 2 dnevih zopet vstal in sprejet bil. Izpraševal je pri izpitu tudi našim čitateljem dobro znani g. Nussbaumer.

Da nam državni pravdnik ne zapleni lista, rečemo samo toliko. Prežalostno je, da je na Goriškem slovenskim in italijanskim dečkom, ki so obiskovali narodne ljudske šole, zaradi neaškega učnega jezika do srednjih šol pot zabranjena. Mi pomilujemo uboge fante, mi pomilujemo uboge starše in menimo, da ne zasluži tega dežela, ki je neomejeno lojalnost svojemu cesarju še nedavno tako navdušeno pokazala. Na vprašanje onih staršev, katerih sinovi niso napravili sprejemne skušnje, o tem odgovorimo samo toliko, da se stvar najbrže ne da spremeniti. Mi poznamo za prihodnost samo en lek, in ta lek so narodne srednje šole, katere mora odločno zahtevati vse prebivalstvo naše pokonežne grofije.

S primerno boljšim uspehom je naša mladina napravljala sprejemni izpit na goriški realki in na izobraževališči za učiteljice. Na realki namreč je bilo sprejetih v I. razred 46 učencev, med temi 10 Slovencev; padlo je 5 učencev. Na pripravnišnici za učiteljice je bilo v I. razred sprejetih 22 laških in 8 slovenskih gojenk. 2 Slovenci in 5 Lahinj niso sprejeli. Na zadnjih dveh zavodih so izpraševali samo profesorji, ki so bili tudi obeh deželnih jezikov zmožni.

„Edinost“ v predpredzadnji št. biča v jako čudnem vvodnem sestavku sedanjoo politiko na Primorskem in trdi, da je samo Slovanstvo edini jez proti irredenti. Potem pa meni, da bo vendar brz ko ne vse pri starem ostalo in piše dalje: „Mi smo samo hoteli konstatirati, da najbrže se zdaj ni zrelo slovansko pitanje na jugu. Mi primorski Slovani pa se nemamo strašiti še nekoliko let zanikanja in pokore“ itd.

Brr! Kaj je to? Ves svet je prepričan, da na Primorskem je dosežanja politika „še nekoliko let“ nemogoča, le „Ed.“ je drugega mnenja. Slovenski list bi še priznati ne smel, da je nadaljevanje sedanje politike na Primorskem sploh še mogoče. Ali morda hočejo po tej poti primorske Slovence na to pripravljati, kar je samo pri nas vendar še mogoče?

Mestni zbor tržaški je sklenil podariti 1500 lir ali frankov po povodnji zadetih Italijanom na Beneškem in Lombardskem. Konservativna stranka ni hotela glasovati za tolik znesek, gledé na to, da je isti zbor za Tirolsko in Koroško premalo odločil.

„Triester Tagblatt“ je ob tej priliki razodel, da obstoji med konservativci in progresivci trž. mestnega zbora kompromis, vsled katerega mora pri enakih glasovih župan potegniti s konservativci. Ali pri tu omenjenem sklepu se je naguil mestni župan dr. Bazzoni na levo stran, in je levica zmagala! Pogodbo je tedaj levica, progresivska stranka prelomila; storila je enako, kakor n. pr. levica drž. zbora na Dunaji še prešlo zima. Vidi pa se, kakó bo ta tržaški mestni zbor na dalje postopal; vidi se, kakó so letos svet sklopili, po dovršenih volitvah, češ, konservativci so vendar na vrhu.

Odan so bile volitve v razne odseke; v najvažnejših, n. pr. šolskem odseku, so najhujši progresivski načelniki! Tu je sad, o katerem nočemo dalje govoriti, ker nam vsiljuje prežalostne spomine na čas poslednjih tržaških volitev.

Še enkrat nekoliko o zastavi slov. čitalnic na Goriškem oziroma goriške deželne zastave. V „Edinosti“ št. 55. 11. oktobra t. l. trdi nek K, da barve avstrijskih dežel, našete v „Soči“ št. 39, niso prave, in naznanja tudi min. odlok, s katerim so nekatere premenjene, kakor se mi dozdeva.

Da nekatere reči in tudi živali barve premenjujejo, vidimo vsak dan, n. pr. listje, katero je o pomladanskem času lepo zeleno, je v jeseni rumeno in suho, celó rujavo, žitne bilke postanejo zlatorumene, naši lasje osivijo, lisica, zajec in druge živali premenijo dlako, kameleon, pravijo, da očividno barve premenjuje; to, pravimo, je naravno. Da pa ministerstvo deželne barve predrugeči, to je novo, in ker je ministerstvo v teh zadevah višja in zadnja instancija, moramo to tudi verjeti in molčati.

Pred mnogimi leti je zgodovinski preiskovalec I. P. Kaltenbäck na Dunaji priobčil tableau „Landesfarben der einzelnen Provinzen des österr. Kaiserstaates (nach Massgabe der in dem Kaiserl. österr. grossen Wappen vorkommenden Wappenbilder). Iz omenjenega, tableau so posnete deželne barve, navedene v „Soči“ 39, in menim, da je imenovani preiskovalec strokovnjak v tej zadevi. Tega sem se držal in barve za Goriško omenil in sicer belo-rudečo-modro (v „Soči“ 39 je bil pomotek).

Da se z dopisnikom „Edinosti“ potazujemo, moram opomniti, da Goriško samo za se ima belo-rudečo-modro zastavo in Gradiškansko rumeno-modro-belo. Akoravno ste ti dve deželi v eno združeni, vendar je dovoljeno, ji ločiti. Posamični grbi, ktere je deželni odbor l. 1875 napraviti dal, nam to pričujajo, in to ne nasprotuje, da ima Goriško — Gradiškansko kot celota posebno belo-rudečo zastavo. Enako ima cesarstvo kot tako črno-rumeno zastavo, in vendar imajo posamične dežele vsaka svojo posebno zastavo.

Nekdanje kraljestvo (Königreich) Ilirien (Koroško, Krajnsko, Primorsko) je imelo kot celota svojo zastavo modro-rumeno, in vendar ima vsaka dežela posebno zastavo.

V tem zmislu sem menil zastavo goriško za slovenska društva. Avstrijan.

Tržaško podporno društvo je imelo 8. t. m., kakor se nam poroča iz Trsta, izvanredni občni zbor, ki je potrdil „notranje naredbe“ ženskega oddelka tega društva. Sprememba nekaterih §§. društvenih pravil se ni mogla vršiti, ker ni bilo uavzočih dveh tretjin udov. Med „posamične predloge“ se je bilo vpletlo tudi prašanje o stanu denarnice, na kar je blagajnik pojasnil, da se premoženje prav dobro oskrbuje. (Odgovornost za istinitost teh podatkov prepustamo g. dopisniku; daljšega spisa nismo mogli sprejeti, ker nam je nejasen. Ur.)

Izreden občni zbor društva „Narodni dom“ bo 29. t. m. Tega občnega zbora se udeležijo samo oni trustveniki, ki so vplačali po 1 ali več deležev, in so že vplačali prvi obrok.

V Novem mestu so imeli prešli teden občinske volitve. Narodni volilci so v vseh razredih sijaju o zmagali, in je od vseh odbornikov voljen en sam izmed protinarodne stranke. Slava narodnim volilcem v središču dolejnjskem!

„Maticе slovenske“ 57. odborova seja bo v soboto 21. okt. Poročal bo med drugim književni in gospodarski odsek.

„Ljudski Glas“, kateremu je urednik g. F. Haderlap, došel nam je ravnokar v 13. št. List prinaša praktične poučne sestavke in nasvete. Soditi je, da je v narodno-gospodarski stroki precej dozorel, in mi list vsled razmerno povoljne nepristranosti njegove, kakoršno kaže doslej, našemu ljudstvu s prepričanjem radi priporočamo. Kar v posl. št. razkazuje gledé na posojilnice „v prevdarek ljubljanskim obrtnikom“, dalo se bo načelno priporočati tudi na Goriškem za Slovence vsaj goriškega mesta.

Strahovit zločinec. Lud. Havranek, ki se je rodil v Krapini in je vzrastel v Konjicah, bil je zadnje dni prava pošast na spodnjem Stajerskem, kakor pripoveduje „Slovenski gospodar“. Ubil je v sv. Lenartskem okraju svojo mater; ubežal je, obsojen v norišnico, in ubije v Samarikovi pri sv. Lenartu po-

sestnika Schönwetterja, njegovega sinčka in rani njegovo ženo. V Pohorji se je klatel nekaj dnij in je na Padežkem požgal 2 kmetiji in 2 žagi. Vse se ga boji. 15. okt. umori pred Oplotnico črevljarja, ženo in 2 otroka, 3. pa strašno rani in naposled še hišo užge. Na visokem Pohorji nazaj hité, ubije nosečo ženo kmeta Vetrha. Ta pa ga udari s sekuro tepačo v bok in križ; Havranek se spusti v beg, ali na poti so ga ugrabili in je tu kmalu izdihnil. Slabe tovaršije in krivi nauki so neki zmešali tega nesrečneža, da je končal, kakor zločinska pošast.

Gospodarstvo.

Pozor vinotrgovcem.

Iz vipavske doline, 10. oktobra. Od mnogo strani hribovskih prijateljev mi dohajajo prašanja, kako je z bendimo, kaka je cena, in ali se sme človek zanesti na stalnost robe. Ker segajo take pozvedbe v javno korist, naj vsom skupno nekoliko odgovorim. — Na desni strani vipavske doline se o bendimi, zaradi toče, še govoriti ne more; samo leva stran od Dornberga sme tretjemu delu srednje trgatve cenó po 17—18 gold. hekt. staviti. Mokro vreme o trgatvi ni sicer ognjenovitosti robe vgajalo, a grozdje je do dobrega dozorelo, stalna temperatura na prvi moštui razvitek takó vgodno delovala, da se nam je dobre robe načejati. To pojasnilo božje pripomoči, suazne posode in pravilni trud delalnih rok bi moralo že a priori robo in producenta ali pridelovalca radostno opravičiti, da mu ni treba na poznejo stalnost odgovarjati, ker vse drugo spada v racionalno ali umno kletarstvo vinotrgovca; a žalibog, da nimamo sposobnih vinotrgovcev, kakor že omenjena terjatev o stalnosti priča, ampak večinoma vražne nevedne „pančarje“, ki celo na producenta od zgorej doli napačno pritiskajo.

Napoleon III. je stavil nasvet za vredbo rok in obrambo poplovljeva v planu: z uravnavo rek naj se počne v hribih-gorah in planinah-itako je treba, da krčmarji in vinotrgovci od zgorej doli na producenta — vinogradnika s terjatvo pravilnega kletarstva in robe vplivajo. Po naši krasni dolini so zaslužni g. vodja Povše in Richard Dolence mnogo dobrega seme-na zasejali, tako da skoro vsak mali vinogradnik umno ravnanje z vinom vsaj pozna, veleposestniki so pa v tem popolnoma doma. Če pa tu pa tam na kako pomanjkljivost ali napako naletimo, tega so večinoma krivi le naši nevedni domači vinotrgovci. Da je temu tako, nam pričajo izgovori pri vinskih razstavah na grajo, prevelike zagovtnosti — duha po drožji, da so se morali producenti ravnati po stari navadi, ker to cena in trgovec terja. Trgovci, ki nas obiskujejo, so Kranjci ali naši domačini. Prvi nas le pri nizki ceni obiskujejo, da z našo robo druga, tuja vina presekaajo; drugi pa k nam dohajajo samo do prve vročine, potem pa hajdi na tuje, češ da naša vina niso stalna. Podobni so lastovnicam, ki nas samo kratek čas razveseljujejo, in ako kdo doma nakupi tudi za poletje, robo tako hrani, da se mu mora mesec vročine vzdigniti. In vendar nas veda in enologična skusnje uče, da naše podnebje je vgodnejše za pridelovanje izvrstne in stanovitne robe, kakor drugodi. Da je temu tako, nam pričajo pravilne poskušnje na kmetijski šoli v Gorici, kjer hranijo domača vina po več let, ravno tako točijo vipavski krčmarji in veleposestniki skozi celo leto samo domača vina, potem ko so trgovci boljso izbrano robo že odpeljali. Pomočki, vina zdrava, stanovitna ohraniti, so v prvi vrsti: pravilno pretakanje, čiščenje in pravilno napravljeni hram, s stekleničnim vchami, da se vidi, ako želi vino pretočeno biti. Ne vem, po kaj imajo naši vinotrgovci ravno o vinu — tej božji kapljici — neko vražno, nekako visoko misel, kakor bi izjemno naravi podvrženo ne bilo, v tem ko jim je znano, da zemljišni sad bodisi še tako gotov in pravilno pospravljen potrebuje še nadaljnjeja oskrbovanja. Pšenica ima svoje letne čase, ko je naj loža ali teža, ko je njena moka več ali manje stalna i. t. d. In celo žival in človek ali ne hirajo ali pa se okrepčavajo, kakor jim letni časi, zrak in znažnost hasni? Samo ubogo vince mora brez vsake pozornosti, kjer koli vječeno in stalno trpeče biti! — Ni misliti, da vina, ki jih na tujim kupujemo, nobenega oskrbovanja ne potrebujejo, ampak ta vina pridejo zgo-dej v umne (racionalne) roke, in ko že prestanejo svojo kvaranteno, pridejo na razprodaj, ali pa nam trgovci nameknejo nenaravno robo, ki ni drugzega kot čista voda in alkohol s prav majhno dodajo družih snovij. Taka roba je gotovo trpežna tudi na solucu, in se ni bati, da se vzdigne, ko ni v nobem zvezi z naravo, kakor so naša naravna mastna vina. Kako pa naši vinotrgovci in krčmarji pravilnost kletarstva u-mejo, naj omenim dva slučaja iz pridelka 1879. V eni občini nakupi krčmar iz hribov pred s. Martinom, zaradi polajšanja moštne dacije, množino vina za celo leto, ter ga v hudein mrazu odpelje, in pred domom sopet prezrači, ker ni vožne poti do pravega doma. Drugi krčmar isti čas odšteje denar za drugi hram vina, pa s pogojem, da mu vino do sv. Jurija na droz-jah puste, ko ga misli odpeljati. Obadva se hvat-lijta z robo do konec julija, a ker ga nista nikdar

pretočila, se jima meseca avgusta vino zmoti, v tem ko je prvi prodajalec ostalo oščino čez prihodujo bndimo zdravo in čisto hranil — rabil. Ali se ne pravi po tej poti Boga skušati? Evo, da je treba napredek tudi od zgorej doli podpirati.

Kdor ni v kletarstvu izveden, kar vsacemu ni mogoče naj se zgodaj nikdar z vinom za celo leto ne preskrbuje, ampak samo za nekaj mesecev; veliko zalogo naj vzdržujejo samo sposobni vinotrgovci. Z veseljem sem torej pozdravil vest, da je g. I. K. na Mostu vinotrgovsko kupčijo odpril; ta gospod je zgleđen, pošten narodnjak, ki ima že racionalne poskušnje o mlekarstvu in siraarstvu, in ima svojo zalogo v središču hribovskih konsumentov. Srce pa mora Slovenca boleti, kolvidikako naši hrabovci Judom in Irred. žope polnijo; pač bi ne bilo odveč ponavljati opominov, naj se tudi naši ljudje poprimejo večje trgovine, se veda po poštenu poti in z umnim ravnanjem. Samo takó vzgojimo sčasom domači promet z geslom: svoji svojim!

Gospod Ivan Nabergoj

v „Edinosti“ od 14. t. m. obdoljuje „Sočo“ in zlasti njenega urednika v posebnem „poslanem“ najprej „nesramnih lažij“, takoj potem pa, da je „debela laž“ trditi, kakor da bi bil on napival gosp. baronu Depretisu, in pravi: „Da bi bil tudi napil, ne bi bil tega tajil,.... A več kot prepričan sem, da razen koinparetov „Soče“ ne more meni nobeden mnogih čast. gospodov, kateri so bili pri banketu, očitati, ali trditi, da sem jaz bodisi direktno, bodisi postransko, ne v prvi, ne v drugi napitnici napival g. D....“

Ker nasproti takim izjavam g. Nabergoja, predsednika pol. društva „Edinost“, ne moremo biti mlakni, in ker smo mi že v prejšnjih št. „Soče“ svojo povedali, naj odgovarjajo danes pa drugi g. Nabergoju. Iz Ljubljane nam je došla naslednja izjava:

„V pojasnilo.

Neloté in resnici na ljubo primorane se čutimo spregovoriti danes nekoliko besedij na razpravljanja med listoma „Soča“ in „Edinost“ o slavnosti v Trstu dne 24. sept. t. l. in o napitnicah, ki so se vršile pri slavnostnem banketu.

Čitaje popis slavnosti v „Soči“, moramo trditi, da je napravil v Ljubljani, posebno med onimi, ki so bili dne 24. sept. navzoči pri slavnosti v Trstu, najboljši vtis, in mi si dovoljujemo javno izreči, da se s tistim tudi mi v Ljubljani popolnem strinjamo.

Prav v srce pa nas žali, da si dovoljuje „Edinost“ opravičevati se ter napadati posebno tudi urednika „Soče“, katerega zlasti g. Nabergoj v zadnjem listu „Edinost“ v naše največje začudenje prav neopravičeno in nesramno naskakuje. G. Nabergoj drzne se javiti ter očitati g. uredniku „Soče“, da je to debela laž, ako trdi, da je on pri banketu (bolje rečeno: navadnem obedu) v drugo namestniku de Pretisu napil, in v predzadnji številki se ne sramuje veliki prijatelj trž. vlade g. V. Dolenc svetu javiti, da je pripravljen s 50 svedoki pričati, češ da to ni resnica. — Najboljši odgovor na to nahaja se v zadnji „Soči“ od dne 14. t. m., in mi dovoljujemo si v pojasnilo in obrambo „Soče“ samo odgovorjati še g. Nabergoju ter mu javiti, ako on sam noče priznati si napravljene napitnice, da je istina in ostan e i s t i n a, da je on napil v drugo de Pretisu. To pa je razumeti tako, da je prvi nazdravil bar. Depretisu g. Polič, a pozneje je začel g. Nabergoj zopet z de Pretisom in njegovimi zaslugami nasproti tržaškim Slovincem navzoče nadlegovati! — Da je bila tu ospunjenost med nami velika, si more vsakdo misliti; kajti uže prvo napitnico so bratje Hrvatje in mi Slovinci popolnoma prezrli ter jo ignorirali; a da si je drznil g. Nabergoj omenjati nam še jedenot Depretisa, to nas je pa jako iznenadilo, in vsled tega nas je bilo več Slovencev in Hrvatov zapustilo dvorano: — kajti dovolj se nam je tržaško nebo razjasnilo, in prepričali smo se, o čemer se nam je uže večkrat javilo, š čim da imamo opraviti.

To pa so tudi tržaški Slovinci (?) in reditelji slavnosti, akoravno si skušajo danes pred svetom svojo medvedovo kožo madežev oprati, predobro razumeli; kajti osramočeni so se ti poskrili. Zunan si iskal prihodnji dan (ponedeljek) kakega odbornika ali reditelja; vsi so se ti zarili v krtove luknje, in tudi z debelimi črkami na plakatih naznanjeni izlet po morji v Miramar je splaval po vodi, da bi si ga ne bili bratje Hrvatje in mi Slovinci sami priredili. Z največjim trdom posrečilo se nam je dobiti parobrod, za kateri smo plačali čez 200 fr., da smo se peljali v Miramar gledat osmere stene gradú; kajti niti to se ni preskrbelo, da bi se nam bilo dovolilo ogledati si ondi notranje prostore, nego kazalo se nam je akoravno nas je bilo čez 200 esob, da ni nikdor za dovoljenje prošil, in da naj pridemo popoludne, ako hočemo noter, ker samo od 2. — 6. ure je vhod dovoljen. Takó smo se peljali čez jedno uro oddiha v Miramaru zopet razburjeni s parobrodom proti arzenalu in poslednjč z dolgimi nosovi nazaj v Trst.

Na opazko g. Nabergoja v zadnjem poslanem „Edinosti“, v katerem ponavlja pasus: „da se namreč janes (24. sept.) prosto razvija naša trobojnica po Trstu“, moramo tužnega srca odgovorjati, da smo mi zaman trobojnice iskali tako pri sv. Ivanu, kakor na večer v Dreinerjevi pivarni; in da so vse druge zastave prevladale, a narodne pa so se dale na dva prsta sešteti. — Čutilimo se temu nekakor ne; saj smo preverjeni, da klečepalci bi bili celo barve z društvene zastave odstranili, ako je bila tudi taka prepoved došla.

Konečno obznanovati nam je še, da smo se ljubljanski Slovinci navedene slavnosti v Trstu vdeležili, tam bolj, ko nam je bila v zahvalo od strani g. V. Dolenca dana pri banketu zaštnica, katero si hočemo obravati v dobrem spominu; kajti omenjal je razna društva in deputacije v svojem pozdravu, pri tem pa nas iz metropole Ljubljane ostentativno prezrl. Da bi ne bil o pravem činu prevideel storjeno napako g. Polič, kateri nas je s svojo nam napravljeno zdravico nekoliko potolazil, pisipisovati bi si bil imel g. V. Dolenc še neprijetneje nasledke slavnosti, nego jih že ima.

To v pojasnilo „Edinosti“, g. Nabergoju, g. V. Dolencu in Slovincem sploh.

V Ljubljani, dne 17. oktobra 1882.

Večina pri slavnosti v Trstu dne 24. sept. t. l. navzočih ljubljanskih Slovinccev.“

P. n. občinstvo naj iz teh izjav samo sodi, kaka je ona „debela laž“. Veseli nas pa, da so se oglašile take priče, katere gotovo nimyo manjše veljave od onih slavnih 50 svedokov „Edinosti“. Žalostno pa je, da možak, ki je poklican javno govoriti, sam ne vé, kaj govori in kaj je govoril. Sicer se g. Nabergoju zahvaljujemo, da nam je v „svojem poslanem“ zaklical: „Da ste mi vedno bolj zdravi gospodine urednik „Soče“, kar upamo in si želimo tudi sami, dasi ravno se bojimo, da bi g. Nabergoj utegnil vsaj na tihem še preklicavati svoje voščilo, ako bo hodil še dalje tako pot, kakor se je začel zdaj obnašati.“

Urednik „Soče.“

Listnica ured. G. (S): Pride. — Gosp. I. S. v K. Č. g. gim. vodja Vašega sinu v I. razred vpisati in k sprejemni skušnji res se pustiti ni hotel, ker so mu je zdelo, da Vaš sin premalo nemški zna, potem se vam je krivica zgodila, in pritožite se lahko pri deželnem šolskem svetu. — Nekaterim dopisnikom: Najnedolžnih in najboljših dopisov ne moremo priobčiti, ako se nam pošiljajo brez podpisov, in ako drugače dopisnikov po pisavi odprej ne poznamo.

Obleka za gospode, dečke in otroke.

Vedno gotova obleka na izbiro.

Za

JESENSKI IN ZIMSKI ČAS.

Za gospode, dečke in otroke

zgornja suknja od 9—25 gold., cela zimska obleka od 12—35 gold., zimska suknja od 12—40 gold., zimske hlače od 3.25—14 gold., cela obleka za dečke od 6—14 gold., cela obleka za otroke od 2—10 gold., zaprti plašč Sacco od 5.50—16 gold., ogrinjalo za v hiši od 8.50—16 gold., suknja za štacuno od 5.50—14 gold., plašč za štacuno od 10.50—20 gold., nepremočljiv deževni plašč od 12—17 gold., za dečke od 2—3 gold., gomaše od 1.20—3 gold.

Za gospé.

plašč za dež od 6—12 gold., zaprti plašč Sacco od 5—12 gold., zimska ogrinjalka od 8—30 gold., — zimska jopa dolnan od 13—40 gold., nepremočljiv plašč za dečline od 3—10 gold.

Ignacij Steiner v Gorici

nasproti nadškofijski palači

Pri njem je tudi velika zaloga vsakovrstne domače in tuje robe. Za lepo in trdno izvršitev naročil daje poročstvo.

Oprava za gospé

POZOR!

Božjast.

Oni, ki bolehalo zaradi krča ali živcev, in vsi ki se zanimajo za take bolezni in iščejo gotovega zdravila, naj si zaupno priskrbe brošuro dr. Boas-a.

Brezplačno in franco jo razpošilja

DR. BOAS

Paris, Avenue Kléber, 10

Champs-Élysées.

Bela Parlagi, prej firma Brachfeld et Wellisch München, zdá Paris Avenue Wagram, 29 ne razpošiljajo več moje brošure ker sem jim jo odtgnil.

Tiskavnice

(vinske prese)

najnovije sestave, potrebujejo malo prostora, tiskajo a podvojeno naglo. stjo proti prejšnjim tiskavnicam, so ročne, trdno in trajno sestavljene, es izdelujejo najmanjša do največje velikosti za vsiliko vinorejce-Garancija, pričevala od 1000 že izdelanih tiskavnic. Pisane podobe in cene na zahtevo brezplačno in franco. Grozdni mlinci najnovije sestave. Narožbe naj se podvižejo, PH. MAYFARTH & Co. na Dunaji II, Praterstrasse 66. Farik in Frankfurt a. M.

M. BRAIDA

prodajalec najnovijših rob, v Gorici, v Raštelu h. št. 23.

Velika zaloga klobukov za gospe z olepšavo in brez olepšave, cvetlic, peres, trakov, žameta, kožuhovine, moških srajc, perila za gospe, kril iz feltra, moderecev, rogovic, jop, različnih volnenih rut, krojaške in siviljske robe, itd.

Po najnižji ceni.

Z dnevom 1. oktobra se je odprla v Gorici

NOVA ZALOGA ISTRSKIH VIN

prve vrste v ulici Via della Croce, h. št. 9., kjer se dobivajo na debelo ali pa zaradi složnosti družinam na drobno v posodah od 57 litrov naprej.

CENA PRAV NIZKA PO DOGOVORU.

IVAN DUDINE.

PRODAJA

OGLJA IN PREMOGA

po znižanih cenah.

Ulica Usina št. 1.

Jožef Juch,

kamnarski majster in posestnik rovov na Brežini in v Gorici ima v lastni hiši v ulici Via della Giunastica, h. št. 4. veliko zalogo

napisnih in nagrobnih kamenov

vsake vrste, oblike in velikosti, v podobi križa, plošče, piramide, stora itd., kakor tudi vsakovrstnega kamena za zidanje.

Vse po najnižji ceni.

Sprejema naročila za mesto in za deželo, za domače in zunanje kraje.

Francosko žganje s soljo

(Eau de vie de France) Franzbrantwein mit Salz napravil pod nadzorstvom po izvornem predpisu iznajdnika Viljema Lee-ja

G. CRISTOFOLLETTI

To zdravilo, katero sem jaz napravil, pomaga brz, prej kot katero drugo, proti zunanjemu in notranjemu vnetju opeklinam in spekljam, proti novim napadom, neuhu, rakom, drisi, natoku krvi v glavo za obvarovanje zobov, proti otiski, dissenteriji, bolečinam, na obrazu, v ušesih, v glavi, zlati žili, mrzlici, ozebkom, putiki, neprebavnosti, bolečinam na jetrih, na očeh, zastarelim ranam, vpičenju osnemu in mušičnemu skrnjaku, kurdeju, žovam in ometici.

Veliko spričeval imamo, ki potrjujejo moč tega izvrstne ga sdravila.

V 70. letu svoje starosti sem si popolnem ozdravil prste na rokah s francoskim žganjem in soljo.

G. Senitsky, c. k. finančni komisar l. r.

Z Vasim francoskim žganjem s soljo sem dosegel najboljše vspehe, za katere se vam neskočno zahvaljujem.

Alojz Iobačar, župnik in dekan v pokoji.

Prodaja se v izvornih boteljkah po 40 kr. samo pri G. Cristofolletti-ji, lekarju in c. k. dvornem priskrbniku v Gorici na Travniku 14. pri Skofiji.

Pesni Ivana Jenka

prodaja v Gorici Wokulat, v Ljubljani Bambergova bukvarna.